

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI

Nr. 875/3 prot.
2023

Tiranë, më 09. 10.

V E N D I M

Nr. 196, datë 09. 10. 2023

Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi¹, bazuar në nenin 32, pika 1, gërma “a”, të ligjit nr. 10221, datë 04.02.2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”², të ndryshuar, mori në shqyrtim ankesën nr. 152 Regj., datë 31.07.2023, që i përket ankueses N. H., kundër Bashkisë Durrës, me pretendimin diskriminimin për shkak të aftësisë së kufizuar³.

Në përfundim të shqyrtimit të ankesës, Komisioneri,

K O N S T A T O I:

I. Parashtrimi i fakteve sipas subjektit ankues.

N. H. ka parashtruar ndër të tjera në ankesë se, së bashku me bashkëshortin, D. H., i përkasin kategorisë së personave me aftësi të kufizuara. Ankuesja është e verbër, grupi i II-të, ndërsa bashkëshorti i saj është invalid pune. Ata bashkë me fëmijët e tyre, jetojnë në një banesë e cila ka disa dëmtime në mure dhe soletën e saj. Për këtë arsye, më datë 04.05.2023, i janë drejtuar me anë të një kërkesë me shkrim Bashkisë Durrës, duke kërkuar pajisjen me leje ndërtimi. Gjithashtu, lidhur me këtë, kanë vënë në dijeni bashkinë se për shkak të aftësisë së kufizuar nuk mund të përpilojnë një kërkesë të tillë, si dhe janë në pamundësi financiare për të hartuar planimetrinë në një subjekt privat.

¹ Në vijim do t'i referohemi me shkurtesën Komisioneri.

² Në vijim do t'i referohemi me shkurtesën LMD.

³ Referuar librezës nr. 21133, datë 01.05.2022, lëshuar nga Shërbimi Social Shtetëror, ankuesja i përket kategorisë së personave me aftësi të kufizuara, e verbër e grupit të II-të.

Sa më sipër, Bashkia Durrës, përmes shkresës nr. 3376/1 prot., datë 26.05.2023, i ka kthyer përgjigje ankueses se është jashtë kompetencave të saj hartimi i projekteve teknike për objekte në pronësi private. Sakaq, në këto kushte, ankuesja thekson se fakti që ata i përkasin kategorisë së personave me aftësi të kufizuara, banesa e tyre të mos i nënshtrohet rikonstruksionit.

Në përfundim, ankuesja kërkon nga Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, konstatimin e diskriminimit për shkak të aftësisë së kufizuar nga ana e Bashkisë Durrës, si dhe eliminimin e pasojave të ardhura si rezultat i situatës diskriminuese të pretenduar.

II. Ndjekja e procedurës për shqyrtimin e ankesës nga Komisioneri.

Në nenin 1 të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, parashikohet objekti i këtij ligji, duke u sanksionuar se: *“Ky ligj rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit në lidhje me racën, etninë, ngjyrën, gjuhën, shtetësinë, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, gjininë, identitetin gjinor, orientimin seksual, karakteristikat e seksit, jetesën me HIV/AIDS, shtatzëninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicionet gjenetike, pamjen e jashtme, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër”.*

Neni 3, i ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, i ndryshuar, ndalon çdo dallim, përjashtim, kufizim apo preferencë, bazuar në cilindo shkak të mbrojtur nga neni 1, që ka si qëllim apo pasojë pengesën apo bërjen e pamundur të ushtrimit në të njëjtën mënyrë me të tjerët, të drejtave e lirive themelore të njohura me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, me aktet ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë, si dhe me ligjet në fuqi.

Komisioneri mori në shqyrtim ankesën bazuar në kompetencën e parashikuar nga neni 32, pika 1, shkronja “a”, të LMD, ku parashikohet: *“1. Komisioneri ka kompetencë: a) të shqyrtojë ankesat nga personat ose grupet e personave që pretendojnë se janë diskriminuar, siç parashikohet në këtë ligj dhe në ligjin “Për barazinë gjinore në shoqëri”;*”

Bazuar në nenin 7, të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, mbrojtja nga diskriminimi, garantohet ndaj çdo veprimi apo mosveprim të autoriteteve publike ose personave fizikë a juridikë që marrin pjesë në jetën dhe sektorët publikë apo privatë, që krijojnë baza për mohimin e barazisë ndaj një personi apo grupi personash, ose që i ekspozon ata ndaj një trajtimi të padrejtë dhe jo të barabartë, kur ata ndodhen në rrethana të njëjta apo të ngjashme, në krahasim me persona të tjerë apo grupe personash.

Ankesa e paraqitur është në përputhje me kërkesat e nenit 33, pika 3, të LMD dhe u pranua për shqyrtim, pasi nuk ekziston asnjë nga shkaqet për mospranim të përcaktuara nga neni 33, pika 4, të po këtij ligji. Në zbatim të parashikimeve ligjore, të neneve 32 dhe 33, të LMD, Komisioneri ka shqyrtuar çështjen duke ndërmarrë hapat si më poshtë:

1. Me shkresën nr. 875/1 prot., datë 08.08.2023, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, bazuar në ligjin nr. 10 221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, neni 32, pika 2, ka kërkuar nga ana e Bashkisë Durrës, që të jepen parashtrime lidhur me të gjitha pretendimet e ngritura, nga subjekti ankues.

Në përgjigje të shkresës së sipërcituar, Bashkia Durrës, me shkresën⁴ Nr. 3376/3 prot., datë 24.08.2023, vuri në dispozicion të Komisionerit parashtrimet sa i përket pretendimeve të ngritura nga subjekti ankues, duke theksuar ndër të tjera se: “...Pranë Bashkisë Durrës është depozituar kërkesa e D. H., protokolluar me tonën nr. 3376, në vijim të së cilës, nga Drejtoria e Projekteve dhe Infrastrukturës Publike i është kthyer përgjigje me shkresën nr. 3376/1 prot., datë 26.05.2023.

Përmes kësaj shkrese ju bëjmë me dije se nga ana e Bashkisë Durrës nuk janë hartuar më parë projekte teknike për objekte në pronësi private, për persona me aftësi të kufizuar ose jo.

Bashkia Durrës në zbatim të ligjit nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore”, të ndryshuar, dhe funksioneve të saj në fushën e infrastrukturës dhe shërbimeve publike, harton projekte vetëm për investime publike sipas zërave të buxhetit të miratuar me Vendim të Këshillit Bashkiak Durrës... ”.

Bashkëngjitur shkresës së sipërcituar, Bashkia Durrës vuri në dispozicion kopje të shkresës kthim përgjigje drejtuar D. H.

III. Vlerësimi i fakteve dhe provave të grumbulluara nga Komisioneri gjatë procesit të shqyrtimit të çështjes.

A. Lidhur me trajtimin e padrejtë, të pabarabartë dhe të pafavorshëm.

Bazuar në faktet dhe provat e administruara gjatë shqyrtimit të ankesës rezultoi e provuar se, N. H. dhe bashkëshorti i saj, D. H., i përkasin kategorisë së personave me aftësi të kufizuara. Ankuesja i përket kategorisë së të verbërve, grupi i II-të, ndërsa bashkëshorti i saj është invalid pune. Ata bashkë me fëmijët e tyre, jetojnë në një banesë e cila ka disa dëmtime në mure dhe soletën e saj. Për këtë arsye, më datë 04.05.2023, i janë drejtuar me anë të një kërkesë me shkrim Bashkisë Durrës, duke kërkuar pajisjen me leje ndërtimi. Gjithashtu, lidhur me këtë kanë vënë në dijeni bashkinë se për shkak të aftësisë së kufizuar nuk mund të përpilojnë një kërkesë të tillë, si dhe janë në pamundësi financiare për të hartuar planimetrinë në një subjekt privat.

Sa më sipër, rezulton se Bashkia Durrës, përmes shkresës nr. 3376/1 prot., datë 26.05.2023, i ka kthyer përgjigje ankueses se është jashtë kompetencave të saj hartimi i projekteve teknike për objekte në pronësi private.

Në bazë të nenit 3, pika 1 të LMD, diskriminimi është çdo dallim, përjashtim, kufizim ose preferencë, bazuar në cilindo shkak të mbrojtur në nenin 1 të këtij ligji, që ka si qëllim ose pasojë pengesën ose bërjen të pamundur të ushtrimit në të njëjtën mënyrë me të tjerët, të të drejtave e

⁴ Protokolluar pranë Komisionerit me shkresën Nr. 875/2 prot., datë 25.08.2023.

lirive themelore të njohura me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, aktet ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë, si dhe nga ligjet në fuqi. Një nga format e diskriminimit parashikuar nga LMD, është diskriminimi i drejtpërdrejtë, i cili përkufizohet nga neni 3, pika 2, të këtij ligji si një situatë diskriminimi që ndodh kur një person ose grup personash trajtohen në mënyrë më pak të favorshme sesa një person tjetër, ose një grup tjetër personash në një situatë të njëjtë a të ngjashme, bazuar në cilindo shkak të mbrojtur në nenin 1 të LMD.

Në Kreun IV, të LMD-së parashikohet mbrojtje e posaçme nga diskriminimi në fushën e të mirave dhe shërbimeve. LMD në nenin 20/1/a dhe b⁵, ndalon çdo lloj dallimi, kufizimi ose përjashtimi, që i bëhet një personi apo grupi personash në ofrimin e të mirave dhe shërbimeve.

Bazuar në dispozitat e mësipërme ligjore, të cilat japin përkufizimin e diskriminimit, për të arritur në përfundimin se ankuesi është diskriminuar duhet të plotësohen njëkohësisht 3 elementë:

- është trajtuar në mënyrë të padrejtë, të pabarabartë dhe të pafavorshme. Ky trajtim mund të realizohet me veprime ose mosveprime, duke refuzuar t'i ofrojë një personi të mira apo shërbime në mënyrë të ngjashme, ose me cilësi të ngjashme, ose në kushte të ngjashme me ato në të cilat këto të mira apo shërbime i ofrohen publikut në përgjithësi;
- në krahasim me sesi janë trajtuar ose do të trajtoheshin të tjerët në një situatë të ngjashme;
- dhe arsyeja për këtë trajtim të padrejtë është një nga shkaqet që gëzojnë mbrojtje nga ligji.

Sa më sipër, për të vlerësuar pretendimin për diskriminim të parashtruar nga ankuesja, në radhë të parë Komisioneri do të vlerësojë nëse ajo i është nënshtruar ndonjë trajtimi të pabarabartë dhe më pak të favorshëm, në të drejtën e saj për të përfituar të mira apo shërbime dhe më konkretisht në lidhje me hartimin e një projekti teknik pa pagesë nga ana e Bashkisë Durrës, për rikonstruksionin e banesës së saj.

Ligji Nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore”, i ndryshuar, në Kreun VII, parashikon “Funksionet dhe Kompetencat e njësisve të vetëqeverisjes vendore”.

Ndër të tjera në Nenin 21, të ligjit Nr. 139/2015, përcaktohen llojet e funksioneve të njësisve të vetëqeverisjes vendore, duke parashikuar se:

“1. Njësitë e vetëqeverisjes vendore ushtrojnë funksione, kompetenca, si dhe funksione të deleguara.

2. Funksionet u njihen njësisve të vetëqeverisjes vendore me këtë ligj. Funksione apo kompetenca të tjera mund t'u njihen një, disa apo të gjitha njësisve të vetëqeverisjes vendore vetëm në bazë të ligjit.

3. Funksionet e deleguara u transferohen njësisve të vetëqeverisjes vendore me ligj ose me marrëveshje. Në çdo rast delegimi i funksioneve shoqërohet nga transferta e mjaftueshme e qeverisjes

⁵ Neni 20/1/a dhe b, të ligjit nr. 10221/2010: “Personi fizik ose juridik që ofron të mira apo shërbime për publikun, me pagesë ose jo, ndalohet të diskriminojë një person tjetër, i cili kërkon t'i arrijë ose t'i përdorë ato: a) duke refuzuar t'i japë një personi apo grupi personash të mira apo shërbime për shkaqet e përmendura në nenin 1 të këtij ligji; b) duke refuzuar t'i ofrojë një personi të mira apo shërbime në mënyrë të ngjashme, ose me cilësi të ngjashme, ose në kushte të ngjashme me ato në të cilat këto të mira apo shërbime i ofrohen publikut në përgjithësi...”

qendrore për të financuar koston e ushtrimit të këtyre funksioneve”.

Neni 23 i tij, përcakton funksionet e bashkive në fushën e infrastrukturës dhe shërbimeve publike, duke parashikuar se: *“Në fushën e infrastrukturës dhe shërbimeve publike, bashkitë janë përgjegjëse në territorin e juridiksionit të tyre për:*

- 1. Prodhimin, trajtimin, transmetimin dhe furnizimin me ujë të pijshëm.*
- 2. Mbledhjen, largimin dhe trajtimin e ujërave të ndotura.*
- 3. Mbledhjen dhe largimin e ujërave të shiut dhe mbrojtjen nga përmbytjet në zonat e banuara.*
- 4. Ndërtimin, rehabilitimin dhe mirëmbajtjen e rrugëve vendore dhe sinjalizimit rrugor, të trotuareve dhe shesheve publike vendore.*
- 5. Ndriçimin e mjediseve publike.*
- 6. Transportin publik vendor.*
- 7. Ndërtimin, rehabilitimin dhe mirëmbajtjen e varrezave publike, si dhe garantimin e shërbimit publik të varrimit.*
- 8. Shërbimin e dekorit publik.*
- 9. Parqet, lulishtet dhe hapësirat e gjelbra publike.*
- 10. Mbledhjen, largimin dhe trajtimin e mbetjeve të ngurta dhe shtëpiake.*
- 11. Ndërtimin, rehabilitimin dhe mirëmbajtjen e ndërtesave arsimore të sistemit shkollor parauniversitar, me përjashtim të shkollave profesionale.*
- 12. Administrimin dhe rregullimin e sistemit arsimor parashkollor në kopshte dhe çerdhe.*
- 13. Ndërtimin, rehabilitimin dhe mirëmbajtjen e ndërtesave të shërbimit parësor shëndetësor dhe zhvillimin e aktiviteteve edukuese e promovuese në nivel vendor, të cilat lidhen me mbrojtjen e shëndetit, si dhe administrimin e qendrave e të shërbimeve të tjera në fushën e shëndetit publik, sipas mënyrës së përcaktuar me ligj.*
- 14. Planifikimin, administrimin, zhvillimin dhe kontrollin e territorit, sipas mënyrës së përcaktuar me ligj”.*

Ndërsa në nenin 24 të tij, ligji Nr. 139/2015 *“Për vetëqeverisjen vendore”*, i ndryshuar, ku përcaktohen funksionet e bashkive në fushën e shërbimeve sociale, parashikohet se: *“Bashkitë janë përgjegjëse për kryerjen e këtyre funksioneve:*

- 1. Krijimin dhe administrimin e shërbimeve sociale, në nivel vendor, për shtresat në nevojë, personat me aftësi të kufizuara, fëmijët, gratë, gratë kryefamiljare, gratë e dhunuara, viktimat e trafikut, nëna apo prindër me shumë fëmijë, të moshuarit etj., sipas mënyrës së përcaktuar me ligj.*
- 2. Ndërtimin dhe administrimin e banesave për strehimin social, sipas mënyrës së përcaktuar me ligj.*
- 3. Ndërtimin dhe administrimin e qendrave për ofrimin e shërbimeve sociale vendore.*
- 4. Krijimin, në bashkëpunim me ministrinë përgjegjëse për mirëqenien sociale, të fondit social për financimin e shërbimeve, sipas mënyrës së përcaktuar me ligj”.*

Në analizë të legjislacionit të sipërcituar, evidentohet fakti se njësitë e vetëqeverisjes vendore, kanë kompetenca në ndërtimin dhe administrimin e banesave të strehimit social, si dhe në dhënien e subvencionit të qirasë për kategoritë që gëzojnë përparësi në subvencionimin e qirasë në tregun e lirë.

Në analizë të legjislacioni të sipërcituar, konstatohet që nuk ka një parashikim ligjor i cili ngarkon njësitë e qeverisjes vendore për hartimin e projekteve teknike për objektet private/banesa të kategorive të familjeve në nevojë apo atyre që në përbërje të tyre kanë persona me aftësi të kufizuar. Sakaq, referuar edhe përgjigjes së Bashkisë Durrës, ajo nuk ka hartuar më parë projekte teknike në pronësi private për persona që i përkasin kategorisë së personave me aftësi të kufizuara apo jo.

Bazuar në tërësinë e arsyetimit të mësipërm, si dhe në faktet dhe provat e administruara gjatë shqyrtimit të ankesës, Komisioneri vlerëson se, N. H., nuk i është nënshtruar një trajtimi të padrejtë, të pafavorshëm dhe të pabarabartë nga ana e Bashkisë Durrës. Në mungesë të trajtimit të padrejtë, të pafavorshëm dhe të pabarabartë, Komisioneri arrin në përfundimin që nuk kemi të bëjmë me një sjellje diskriminuese dhe shkelje të dispozitave të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, nga ana e subjektit kundër të cilit pala ankuese ka paraqitur ankesën, Bashkia Durrës.

PËR KËTO ARSYE :

Bazuar në nenin 32 dhe 33, të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, i ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

V E N D O S I :

1. Konstatimin e mosdiskriminimit të N. H., në fushën e të mirave dhe shërbimeve, për të aftësisë së kufizuar, nga ana e Bashkisë Durrës.
2. Kundër këtij vendimi lejohet ankim në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, brenda 45 ditëve nga marrja dijani.

KOMISIONERI

Robert GAJDA

(Shkaku: Aftësi e kufizuar)

(Fusha: Të mira dhe shërbime)